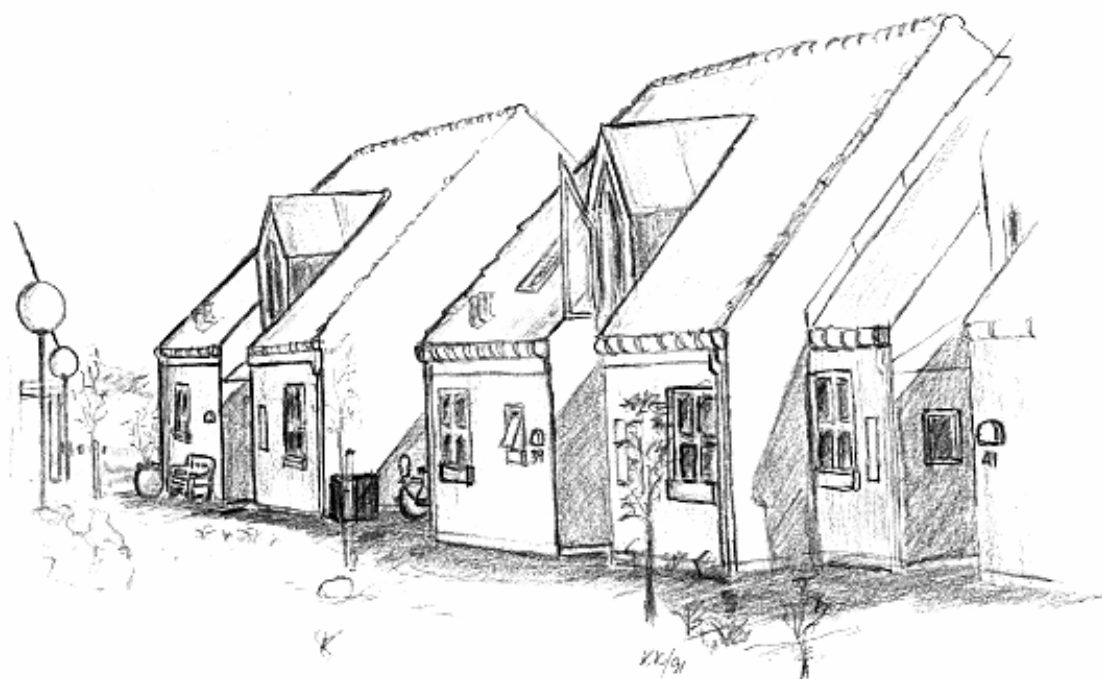

Ravnshøj Jubilæumsskrift

1990 - 2000

Indholdsfortegnelse

LIDT OM DETTE FESTSKRIFT	3
IDEEN OM RAVNSHØJ - GRUNDLOVSDAG 1985	4
RAVNSHØJS PRÆSENTATION.....	7
TRADITIONER.....	9
I BEGYNDELSEN VAR MØRKET, PLØRET OG ÆLTET	14
RAVNSHØJS LETTE BYGNINGER, EN TILBLIVELSESHISTORIE.....	15
MADORDNINGEN PÅ RAVNSHØJ - AL DENTE.....	21
RAVNSHØJS HAVER	28
BØRNENE FORTÆLLER OM LIVET PÅ RAVNSHØJ	34
AT VÆRE BARN PÅ RAVNSHØJ.....	39
TEENAGER PÅ RAVNSHØJ!	42
MIT FØRSTE MØDE MED RAVNSHØJ	44
MIT LIV I ET FÆLLESSKAB - EN KRONIK.....	46
HVORFOR VALGTE JEG RAVNSHØJ?	49
FESTTALE TIL RAVNSHØJS 10 ÅRS JUBILÆUM.	58
FESTSANGEN - 10 ÅRS JUBILÆUM	66

Lidt om dette festskrift

"Fortæl en god historie...om at bo på Ravnshøj.

*Grib pennen og skriv din helt egen personlige historie om at bo på Ravnshøj.
Fortæl om en god oplevelse - eller fortæl om en gang hvor det var svært at bo her!"*

Sådan lød opfordringen til alle nuværende og tidligere beboere på Ravnshøj. Resultatet er blevet dette *festskrift*, hvor helt personlige indlæg i ord og billeder fanger noget af den stemning, der er her på dette dejlige sted.

Vi har ikke haft til hensigt at gøre materialet dækkende eller til et opslagsværk. Det er en samling af "gode historier", som vi håber, I alle vil nyde.

Redaktionen ønsker alle tillykke.

Arbejdende redaktør, Barbara og redaktionen Anders Kristensen og Jim.

Tegninger af Kirsten Kristensen. Andre billeder af Birthe og Ole.

Ideen om Ravnshøj - Grundlovsdag 1985

Grundlovsdag 1985 cyklede vi, Henning og Karin Tarp, Herdis, Søren Fjordside og Ulla op ad bakken fra Skovdallund, vi havde været til opløftende grundlovstale ved de smukke arealer omkring Fårup sø. Klokken var hen ad 17 og nogle i vores gruppe vidste, at en vigtig fodboldkamp - Danmark - Sovjet, skulle løbe hen over skærmen de nærmeste timer.

Det var oplagt at slutte dagen med fælles fjernsynskikkeri. - Det blev hos Henning og Karin på Bakkedraget at vores begejstring ingen ende fik. 5-0 til Danmark, vist nok (red. 4-2). Fælles aftensmad blev det også til for os, og faktisk blev Ravnshøj skabt i tankerne under hyggeligt samvær denne opløftende grundlovsdag.

Inden vi gik hver til sit, havde vi indrykket en annonce i lokalavisen med teksten: Hvem vil være med i en studiekreds til diskussion om fremtidig boformer i Jelling? Mød op på Bredagerskolen. - - - Ja, og nu er vi her!

Af Ulla Pontoppidan

Hvordan fik Ravnshøj sit navn?

Den 1. april 1989 fik ¹”den selvgroede gruppe” bag bofællesskabsprojektet i Jelling del i boligministeriets kvote for byggeri af andelsboliger.

Jelling Kommune blev hermed en nær samarbejdspartner og indvilgede i at stille den østligste udstykning af Hvesager op mod bronzealderhøjen ved Fårupvej til rådighed for vort bofællesskabsprojekt.

Fra kommunal side blev brugt et foreløbigt navn for stedet, - Hvessen”.

Sandsynligvis afledt af (Hves Agre / Hvesager) som området hed fra gammel tid. Vi var i gruppen ikke begejstret for navnet. Det havde en skarp klang (lille spids / hvæse), - og vi havde ikke selv fundet på det!! Jeg fik derfor den opgave at finde et passende navn.

Jeg valgt samme princip, som Jelling Kommune ved valget af navne til sine udstykninger, - gamle stednavne. Nord for vor udstykning ligger den lille bronzealderhøj, som måtte inspirere til et navn. ”Gorms ølkælder” kaldte seminaristerne den i Kirstens og min seminarietid i 1960’erne. Kirsten havde botaniseret der i sine biologitimer. Den var særlig biotop ved liniefagseksamen i biologi på Seminariet. Et gammelt overdrev.

Der lå historie i både høj, ølkælder og overdrev. Altså søgte jeg til Jens Heltofts bog, ”Jelling et kongelevs historie” og fandt omtalen af ”Jellinggaard” side 100: ”--- Omkring århundredskiftet (1900) boede der i Skovgade i et eventyrhus med mos på stråtaget en gammel rynket kvinde, som kaldtes ”Gamle Mett Mari”. Hun var halt og fortalte, at hun i sin ungdom var blevet forfulgt af bjergmanden fra ²**Pe’ Ravns høj**. Heldigvis nåede hun under tag, inden bjergmanden fik fat i hende; men fra dengang var hun halt”.

1 Ulla, Søren, Herdis, Jørgen, Kirsten og Anders.

² Pe’ Ravn 1825 - 1908 var bedstefar til Anton Ravn, som ejede ”Jellinggaard”, og som solgte arealerne til Jelling Kommune (14 ha.), af hvilke både ”Pe’ Ravns høj” og bofællesskabet er en del.

Her var navnet. **Pe'** (for **Peder**) blev skåret væk, og vi havde "Ravnshøj"! Et navn med rødder. (Troldtøj og mystik). Eller tænk på Odins ravne! Måske er det deres efterkommere, som har rede i den del af Jelling skov, der hørte under Jellinggaard?

Af Anders Kristensen

Ravnshøjs præsentation

Sidst i 90'erne udarbejdede vi en brochure, hvor vi præsenterede Ravnshøj. I foråret 2000 udarbejdede Birthe Rasmussen vores første Ravnshøj hjemmeside. Følgende er vores overordnede præsentation af Ravnshøj - 2000, <http://www.jellingnet.dk/ravnshoej>

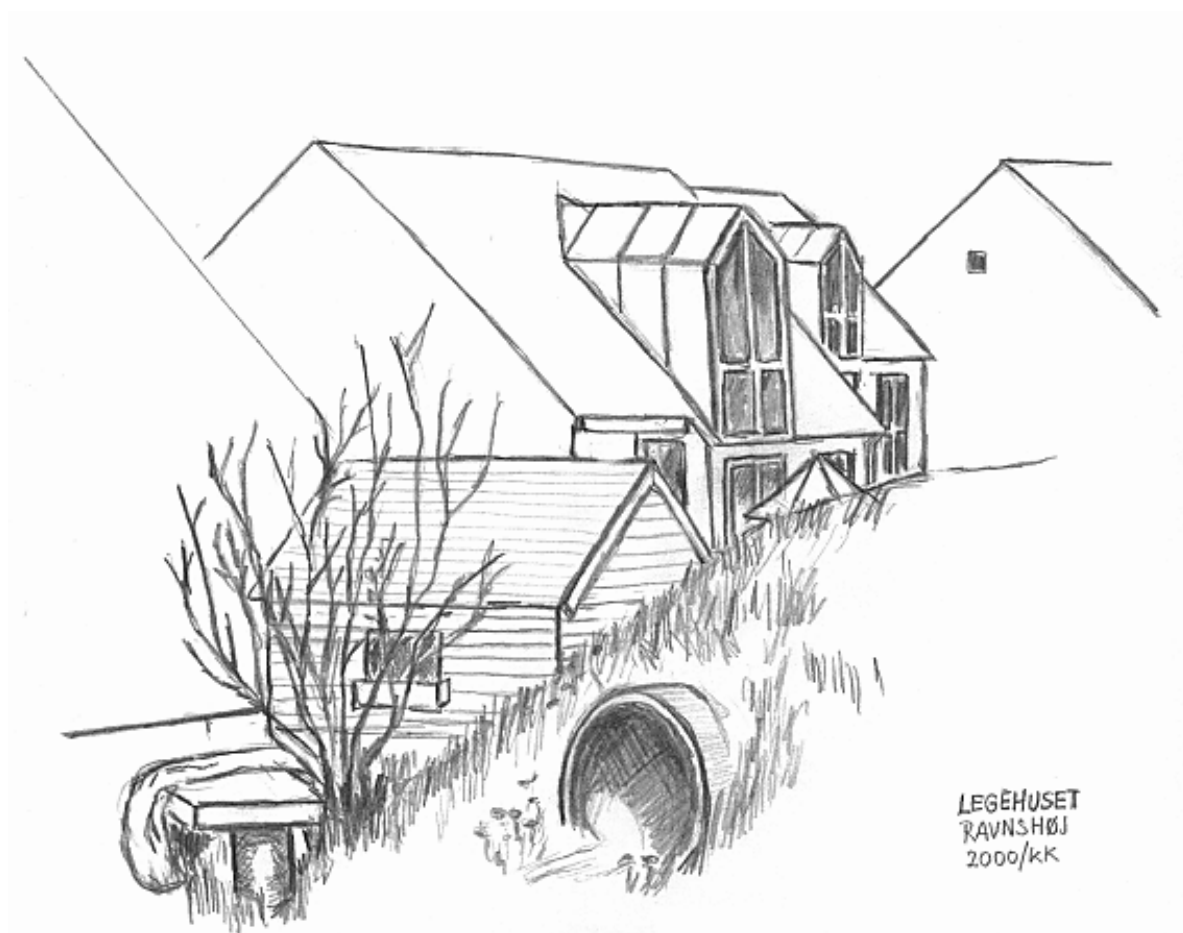
Ravnshøj er et andelsbofællesskab, beliggende i Jelling. Vi er 14 familier med hver et rækkehus. Husene er placeret i en stor hestesko omkring bilfrie fællesarealer. Vi har et dejligt fælleshus, der danner rammen om fællesspisningen 4 dage om ugen.

Fællesskabet tilbyder et godt socialt netværk og engagerede naboer i alle aldre. Der er plads til frihed og mulighed for at trække sig tilbage til private enemærker. Børnene er aldersmæssigt spredt og har stor glæde af hinanden.

Vi forventer af hinanden, at man engagerer sig i fællesskabet, at hele familien deltager i fællesspisningen, og at man er med til at lave maden hver 5. uge. Desuden deltager alle aktivt i fællesskabets arbejdsopgaver og tager et ansvar i et af udvalgene.

Vi prioriterer

- at være en alsidig gruppe med forskellige erhverv, holdninger og aldre
- at få sund og varieret mad, helst økologisk
- selv at dyrke en del grøntsager
- en god vedligeholdelse af vore huse og at bevare en sund økonomi
- sociale aktiviteter som krocketmesterskaber, høstmarked, loppemarked og somme tider en tur ud i det blå er med til at styrke fællesskabet

Traditioner

Godt naboskab har været et levende mål både under bofællesskabets tilblivelse i slutningen af 1980'erne og siden 1990, hvor det tog fysisk form i "Ravnshøj".

Det er karakteristisk, at børn, unge og voksne i meget vidt omfang oplever fælles skikke og traditioner. Det gælder traditioner med fællessang før spisning og ved fødselsdage eller flagning ved særlige mærkedage.

Ravnshøjs årlige fester er også for alle: julefrokosten i december med pakkelege og Lucia optog. Nytårsaften med spisning, underholdning og fyrværkeri under særlig voksen vejledning.

Vore nabofester i anledning af fødselsdage, konfirmation m.v. kan dog have en lidt anden karakter. Det gælder også de populære krocketturneringer først i august.

En udflugt har særlig opmærksomhed: Det store juletræ til bofællesskabets runddel skal hentes og opstilles, så det kan stå tændt 1. søndag i advent og julen over. Efter sådanne strabadser gør det godt med æbleskiver og gløgg i fælleshuset.

Andre udflugter, fx "Ud i det blå", har rettet sig mod andre bofællesskaber og særlige steder, fx Himmelbjerget.

Vore årlige markeder skal ikke glemmes: Loppemarkedet, hvor mange børn har egne boder eller høstmarkedet, hvor Ravnshøjprodukter fra haven og forfinede råprodukter sælges. Høstmarkedets overskud er alene til benefice for fællesskabet.

Krokettturnering

Arbejdslørdag i sydbæltet

Turen "ud i det blå" sommer 1998, Himmelbjerget

Fodbold på
tværs

Lucia optog
til
Julefrokost

Cirkus -
5 års
Jubilæums-
fest

Husene

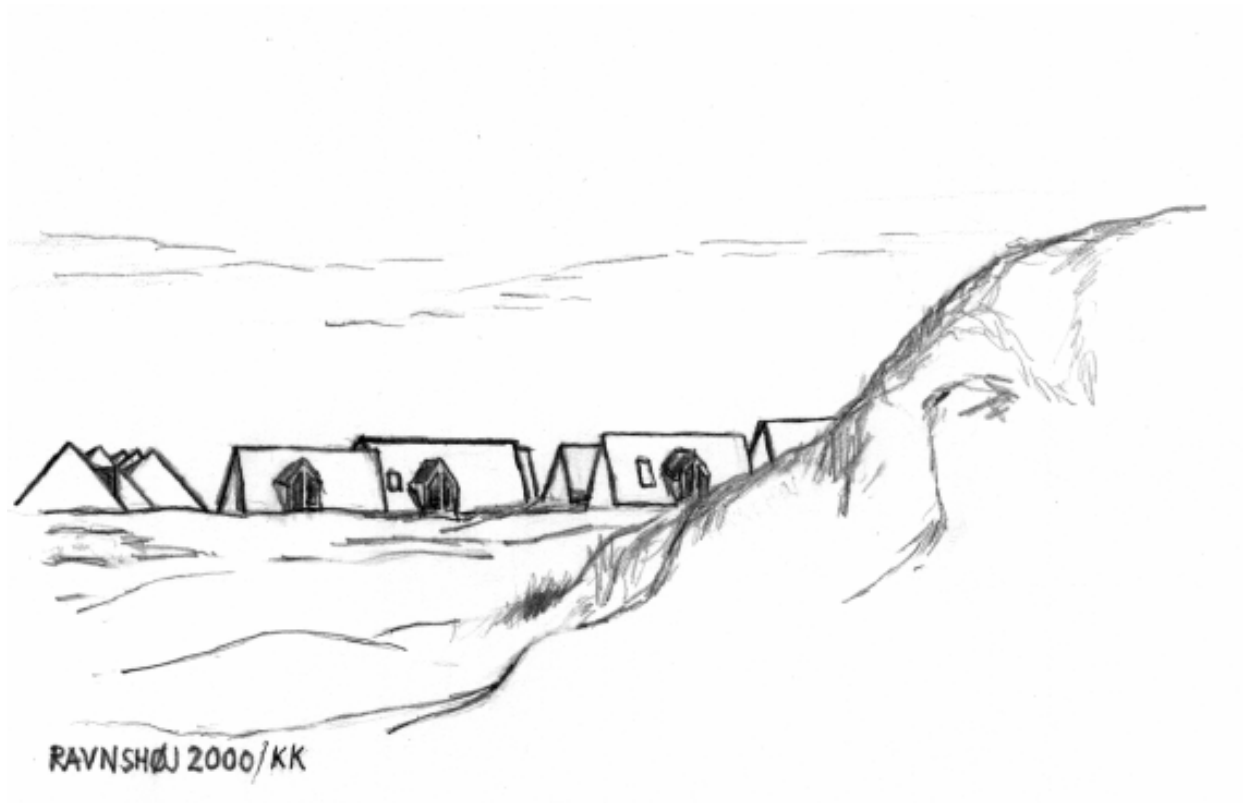
Husene på Ravnshøj er tegnet af arkitekt Per Clausen, Struer. Spændende planløsninger, som er fordelt på et fælleshus og fire husstørrelser, så der er boliger til både enlige og børnefamilier. De 14 huse og fælleshuset er bygget af gode materialer.

Facaderne er opmuret i en gul/rosa blødstrøgen teglsten. De indvendige skillevægge er også opmuret i teglsten, som derefter er vandskuret. Tagene er tækket med røde vingetegl. Tagrender og nedløb er udført i zink.

Indvendig er gulvene udført med klinker i entre og badeværelse, de øvrige gulve er ludbehandlet træ. Trappen til hems og værelser er i ludbehandlet fyrretræ. Alle lofter er ludbehandlet rustik. Husene er velisolerede og opvarmet med fjernvarme.

Der er carporte med redskabsrum til hvert hus, desuden er der cykelskure og et værksted. Alle sekundære bygninger er udført i træ.

I begyndelsen var mørket, pløret og æltet

Det var så slemt, at vi måtte have gummistøvler på til og fra bilerne, der var parkerede på vejen. Når man havde skiftet fodtøj - for de snavsede støvler kunne man ikke møde på arbejde med - var der lige det med at huske at få støvlerne med, så de ikke stod der på vejen og følte sig forladte.

Store huller var der i området. At vi ikke faldt i dem var et helt under, for hvor var det dog mørkt på landet.

På det tidspunkt holdt jeg avis, morgenavis, bragt til døren (postkasserne var endnu ikke installeret). Da der hverken var lys, husnummer eller navn, måtte budet - en af skolens elever - jo spørge sig for, hvor der var lys i et vindue. Det var der i mit badeværelse - endnu var der ikke gardin for - og der stod jeg uden en trævl på.

Hvem der blev mest forskrækket? Gæt!

Af Annemarie Andreassen

Ravnshøjs lette bygninger, en tilblivelseshistorie

I Ravnshøjs tilblivelseshistorie står 11. februar 1990, som en meget markant dato. Bofæller fra 11 solgte andele og arkitekt Per Clausen som formel ejer af de tre usolgte var samlet i Hygum Forsamlingshus til licitation. Tilbuddene på de respektive licitationer skulle åbnes, - og ikke blot de fremmødte repræsentanter fra Ole Møller Nielsens tegnestue i Struer og de tilbudsgivende håndværkere var spændte. Det var vi som bygherrer i allerhøjeste grad også.

Det blev umiddelbart et chok for os. Per Clausens flotte projekt kunne ikke gennemføres inden for vore økonomiske rammer!! Der manglede ca. 4.000.000 kr. !!

Annemarie Andresen reagerede prompte: "Anders, kørs til bageren (Mogens Knudsen i Jelling Østby, særlig kendt for sine napoleonskager) og hent napoleonskager til kaffen!" Jeg smuttede fløks til bageren i Jelling og tilbage til Hygum, hvor kaffen var klar. Bofæller og arkitekt søgte umiddelbart trøst ved kaffe og napoleonskager.

Arkitekt Per Clausen gik hurtigt i gang med kontante forhandlinger med håndværkerne for at få økonomi og byggeri passet til. Det medførte reduktioner i vore huse. Et helt nyt tegnet fælleshus, der udtrykte kraftige reduktioner. Men kraftigst gik det ud over vore lette bygninger mod nord. De blev simpelt hen sparet ud af projektet.

Her blev det en lykke for Ravnshøj, at nye bofæller kom til. I oktober 1990 købte Kurt Berg og Birthe Rasmussen hus nr. 1. Birthe har sat sit præg mange steder, ikke mindst i hendes næsten 10 år i fælles-husudvalget; men i forbindelse med etableringen af vore lette bygninger ydede Kurt en særlig indsats som konstruktør, økonom, indkøbschef og håndværker.

I forbindelse med vort 10-års jubilæum 19. august 2000 og udfærdigelsen af et jubilæumsskrift i den anledning fandt vi i redaktionen af dette, at det var naturligt at få en samtale med Kurt om; hvorfor og hvordan det alligevel blev til et byggeri af lette bygninger m.v. (to cykelskure, 16 carporte og et værksted hobbyrum).

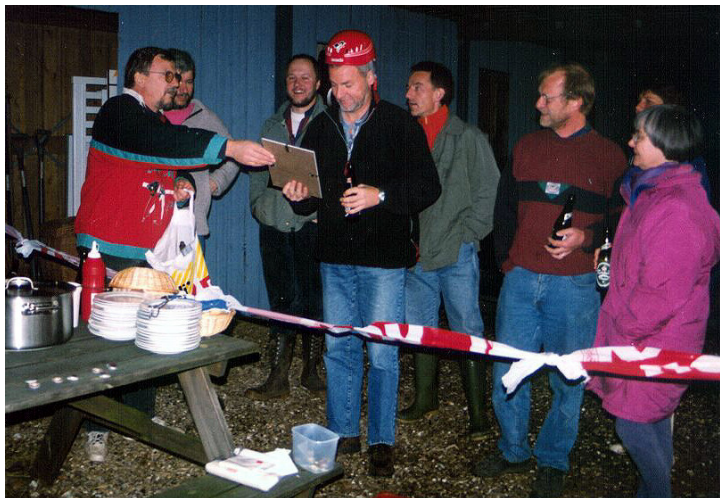
Kurt "Konsekvenserne af licitationen viser sig. Behovet for de bortsparede huse er der! Folk skal have et sted til forskellige ting, til deres cykler og til deres biler".

Det viser sig muligt at finde penge til et relativt skrabet byggeri ved privatfinansiering og i vor fælles byggepulje.

Efter samtaler med bofællerne får Kurt gjort vore primære behov op, og i 1991 er en samlet beliggenhedsplan udarbejdet. Den godkendes af Jelling Kommune. Den 3.7.91 foreligger byggetilladelsen fra kommunen.

Der forestår herefter en 4-årig byggeperiode (**selvbyggeri forstår sig**), - efter Kurts tegninger, økonomistyring, indkøb m.v. og under hans vejledning.

Sommer og efterår 1991 bygges både "det åbne cykelskur" med plads til 22 cykler og de 12 carporte med vest. Herefter følger slag i slag i 1992 cykelskur nr. 2 også med plads til 22 cykler. Ved udgangen af 1993 værkstedet (officiel betegnelse hobbyrum), og endelig står byggeriet af vore lette bygninger færdigt i 1995 med de sidste fire carporte.

Kurts budgetter holdt. Næsten på kroner og ører. En meget detaljeret beskrivelse af materialer og deres pris viser dette. Men Kurt kunne dog ikke trylle alle pengene ud af Ravnshøjprojektet. Vi måtte ty til de private lommer. For en pris af ca. 6000,- kr. pr. stk. i materialeudgift opførtes de 16 carporte (også de sidste fire). De to cykelskure kostede ca. 11.250,- kr. pr. stk. af den fælles

pulje, og endelig blev udgiften til hobbyrummet / værkstedet 85.200, - kr. også fundet i byggepuljen. For 107.700, - kr. af det store fælles budget og 96.000, - kr. fra det private stod de lette bygninger færdige.

Ravnshøjs beboere fik løst en række umiddelbare behov. Cykler og biler kom under tag.

Mod nord i carportene blev et lille redskabsrum, og carportene blev så høje, at et depotophæng over bilerne blev muligt (Indtil videre kun udnyttet af Kurt selv).

Kurt "*Og læg lige mærke til, at der ikke er nogen midterstolpe i vore carporte. Materialerne er så "lette" (gode), at det ikke er nødvendigt.*"

Vi sender Kurt en venlig tanke, når vore bildøre skal åbnes!

For vor dagrenovation blev også fundet en løsning. En carport ved indkørslen ligger praktisk placeret. Ligeledes løstes også problemet med rum til forskelligt ved inddragelse af den østligste carport. Her placeres plæneklippere. Her er fast plads for vore stiger og vinterdepot for de fælles havemøbler osv.. Et lille hjertesuk er der dog plads til hos Kurt "*Minimumsafstanden er de 6 meter mellem carportene og fx. cykelskuret, og bilerne er blevet større, - med opsvinget. Så -- " "Det blev heller ikke til så meget med debiler!"*" siger Kurt med et smil om pladsen mod nord generelt.

Vi sidder i fælleshuset og snakker sammen. Kurt kigger ud af et vindue mod nord ud over cykelskure og værksted "*Tagviewet er kønt.*" Jeg giver Kurt ret. Udtalelsen kunne gælde alle de lette bygninger, - taget i betragtning, hvad Kurt sagde "*økonomi med lavbudget giver begrænsninger!"*

Ved indvielsen af værkstedet 30. dec. 1993 overrakte Herdis Kurt en lille messingplade, hvorpå der kort og rammende stod:

*Kurt og hans folk
rejste i 1993 dette
værksted på Ravnshøj.*

Ved indvielsen var også Bodil og Knud Dupont. Knud sad på daværende tidspunkt i kommunens tekniske udvalg. Han havde følgende ord med på kommunalt papir:

*Jelling Kommune
30/12 - 93*

Til beboerne på Ravnshøj:

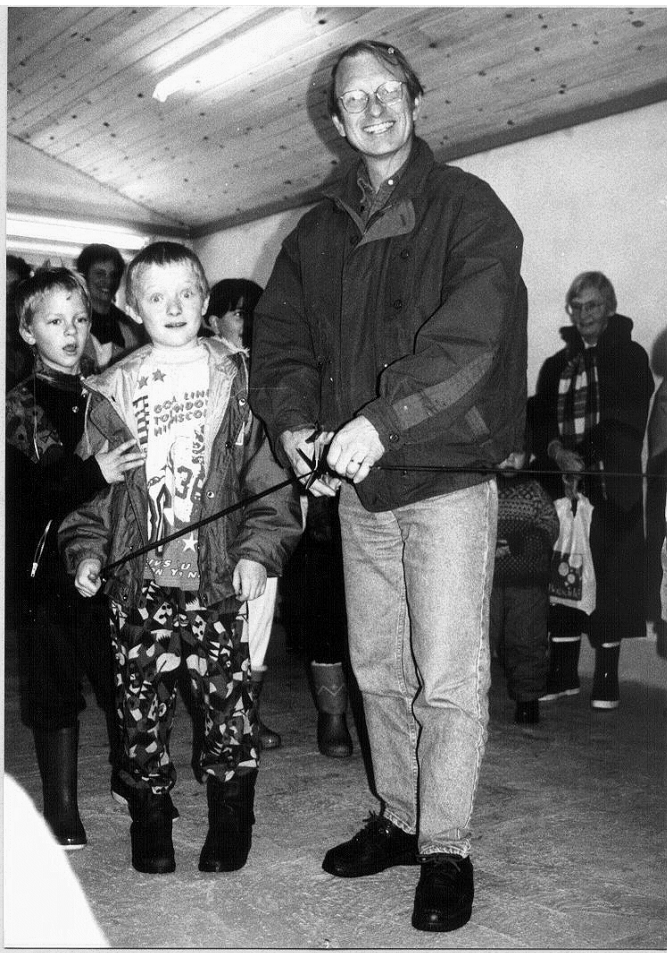
En meget uofficiel godkendelse af denne unikke værkstedsbygning.

*SLID
MEN VID
TING TAR TID!*

*Teknisk udvalg
v/ Knud Dupont*

Næstformand

Der blev ydet meget i denne byggeperiode af alle bofæller. --- Det tog tid, - 4 - 5 år. Samtidig blev vore boliger, - ja, hele byggeriet afsluttet. Og vore private og fælles haver anlagt.

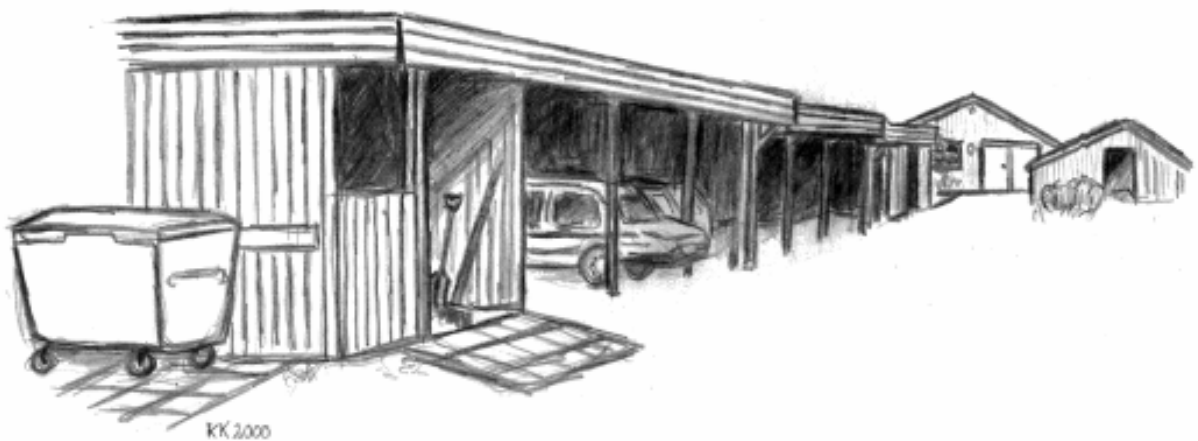
Der ligger mange kræfter i fællesskabet. Det giver grund til optimisme Vi kan ved fælles indsats også klare i fremtiden at fastholde og udvikle vort bofællesskab på Ravnshøj.

Ideen om et godt fællesskab lever. Bofæller rejser og efterlader spor. Nye kommer til og sætter deres præg på stedet. Mit jubilæumsønske er, at de bedste værdier i godt naboskab bevares, gerne med nye udtryk, så "nye bygninger" rejser sig.

af Anders Kristensen

NB. Vore lette bygninger, herunder carportene er i dag fuldt og helt under fællesskabet. Herunder den fælles vedligeholdelsesplan, som staten kræver af offentligt støttet byggeri.

NB. Til byggeriet af værkstedet knyttede sig en speciel hændelse, som krævede en særlig diplomatisk indsats, som vi fandt, at kun Carsten Aagaard kunne udføre. Arkitekt Per Clausen havde foræret os "porten" til værkstedet, og jeg havde formidlet den opbevaret på Jellinggaard. Men nye ejere her anvendte døren i deres ombygning. Så vor dør var "sat fast", da vi kom efter den. Kun ved Carstens og vor sagførers mellemkomst fik døren sin rette plads, - nemlig på Ravnshøj!

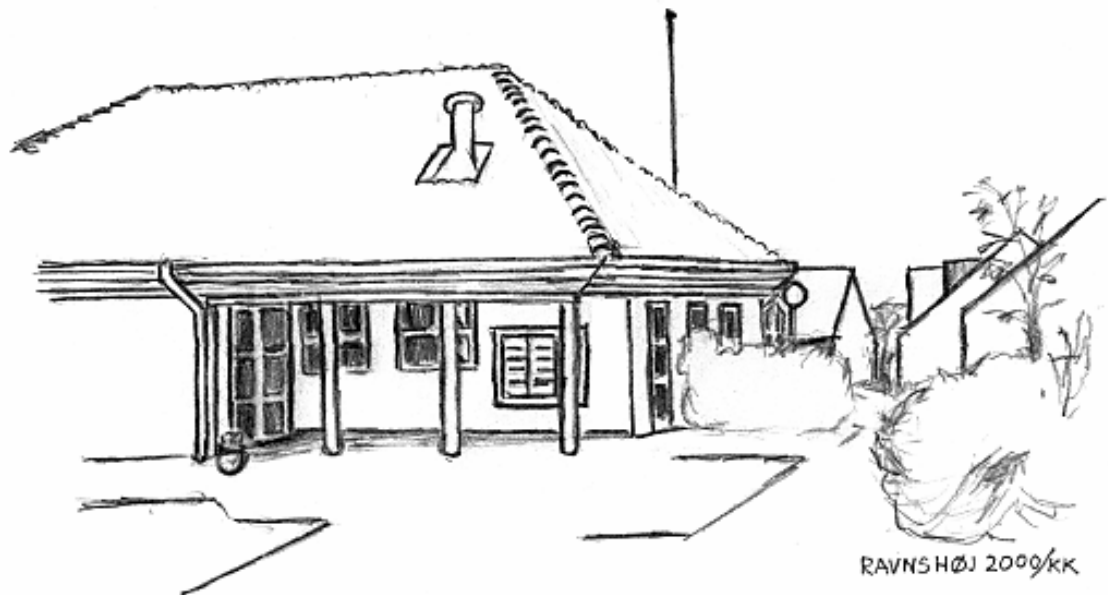
Carportene på Ravnshøj

Madordningen på Ravnshøj - Al dente

Et essay om spisekultur

Madordningen. Smag lige på det ord. Der er ikke meget røde bøffer eller krebsegilde i det, vel? Ejendommeligt blodfattigt, når man tænker på, at det udgør hovedhjørnestenen i fællesskabet på Ravnshøj. Ikke desto mindre vil jeg fastslå, at selv om meget er ændret på Ravnshøj i det første årti, er der mindst én institution, som består næsten uændret: madordningen.

Man kan godt sige, at i kernefamilien er måltidet at ligne med både et parlament og en domstol. Hvis ikke det daglige måltids ritual er gået i opløsning, og der er gået *fast* og *færdig* i madplanen, så er det omkring middagsbordet, der stilles spørgsmål og gives svar. Ved dagens centrale måltid lægges der op til debat, der træffes afgørelser og udstikkes rammer og regelsæt.

Når 14 husstande spiser sammen fire gange om ugen år ud og år ind, opstår der naturligvis lignende strukturer, kun er parlamentet udskiftet med et slags frit

forum, hvor man efter eget valg kan udveksle tanker, snakke løst og fast eller, hvis man er i det hjørne, holde sin bøsse. Billedet af en domstol er heller ikke så oplagt at bruge, når det angår fællesspisningen. Det er ikke her principielle afgørelser træffes, og det hører til sjældenhederne, at der i opdragelses øjemed statueres eksempler eller tales med store bogstaver. Atmosfæren er fordragelig. Man gør sig umage.

Ikke at vore måltider er hellige, slet ikke, men der er alligevel noget uforanderligt og rituelt over dem, som skaber ro og samhørighed. Vi begynder altid med en sang, og når vi har sunget, bliver maden præsenteret af chefkokken. Fade og skåle bliver båret ind, og så er vi i gang.

Forinden er der jo blevet dækket op, og måske lyser allerede en buket, en grøn salat eller et glas gulerodsstave op på bordet, når vi dukker op omkring kl. 18. Madholdet har længe været i gang. Ugens menuer er planlagt i detaljer, og en oversigt hænger på opslagstavlen. Der er købt ind, og de sidste par timer har der været travlt i køkkenet. Vi er i gode hænder.

Spisesalen - "klædt på til fest"

Som sagt, så synger vi før maden, for det er en tradition, og traditioner laver man ikke sådan om på (så er de jo ikke traditioner længere) Hvad vi synger om? Årstidens sange er populære, og lige så viser, men ikke salmer og heller ikke Grundtvigs folkelige sange, der er så lange, at man risikerer at gå død i dem efter

femte eller sjette vers. Vi bruger også børnesange, og nogle af dem kender vi alle sammen udenad, så vi ikke har nødig at omdele DGI sangbogen eller Højskolesangbogen. Ved børnefødselsdage synger vi fødselsdagssang, den med instrumenterne. Der skal mindst være tre instrumenter, og det sidste skal helst være bas!

Hvad byder de så på i dag, madholdet? I går fik vi Birthes romerske medisterpølse med pasta, og den er altid god. Men i dag skal vi have fisk i fad... Ikke en specielt gennemskuelig menutitel. Det er jo næsten som uspecificeret smørrebrød, man kan ikke være helt sikker på, hvad man får. Flere bofæller har retten på repertoire, for den er sund og ikke alt for tidkrævende. Men hvor Søren Fjord foretrækker torskefilet, bruger jeg selv tit mørksej, da det er billigere, og så bliver der ikke så langt mellem fiskebidderne.

Jeg vil også gerne lave en bund af reven gulerod og blancherede porrer og overhælde hele herligheden med en ostesauce, men Jørgen Juul har et ret anstrengt forhold til porrer, og hele to af de voksne har rent ud sagt, at de hader ost. Nå ja, så får de deres eget lille fad med en harmløs, hvid mælkesauce. Som sagt gør vi os umage, inden for det rimeliges grænser.

Hvad vi ikke vil have er et cafeteria, hvor man kan komme, når man synes man har tid og hente sin bestilling på en bakke! Det er ren bladan for et bofællesskab, for selv om fælleshuset er en del af vores (fælles) hjem, så er vi jo ret besat hinandens gæster og værter, når vi kommer til fællesspisning og har som sådan gæste- og værtsforpligtelser over for hinanden.

Når den store fryser efter nogen tid er fyldt op af bøtter og spande med overskudsmad, har vi restedag. Men op til weekenden bliver der kræset for os. Madholdet gør sig ekstra umage, og vi får dessert. Så bliver hverdagskaraflerne med vand suppleret med vin og sodavand, og der bliver brygget ekstra kaffe. Det kan godt trække ud sådan en fredag aften.

Børnene smutter gerne efter desserten. Der skal jo ske noget, og de voksne har en tendens til bare at sidde og snakke! Fx er der en bestemt alder, hvor alle ravnshøjbørn gerne vil trille rundt med rullebordene i fælleshuset, når de er færdige med at spise. Hvis deres ben ikke er for korte, er det også virkelig sjovt at stå op på stangen forned, især når en af de store vil styre rullebordet. Når det bliver for broget, bliver de bedt om at gå i legerummet eller udendørs. Mere konstruktivt synes vi voksne det er, når børnene et par år senere kommer i den særlige alder, hvor de kappes om at få lov til at indsamle sangbøgerne. Men bortset fra det er alle Ravnshøjbørnene jo konstruktive, gode til at udnytte bofællesskabets rammer og gode ved hinanden. De har et tæt børnefællesskab i fællesskabet.

Du er hvad du spiser, lød et mantra i 60'erne. I så fald er jeg en kødtimbale, eller måske en italiensk svineskank i hvidvinssauce, og min gode genbo kunne være en blomkålsgatin. Nu er det måske trukket lidt skarpt op, men den uerklærede (nu er den erklæret!) front i spisekulturen på Ravnshøj går i virkeligheden mellem det kvindelige og det mandlige. *Hun* vil spise let, grønt og sundt, mens *han* (jeg) vil spise rigeligt, proteinrigt og velsmagende. Det er en modsætning, man hverken kan eller bør snakke sig fra, og den skal afspejle sig i spisekulturen. Ellers kunne man jo bare gå på kompromis, glatte ud og skabe konsensus med en dansk, salomonisk løsning: en buffet!

Bedre er det at blive udfordret på smagsløg og vaner, lade fronterne mødes i den ugentlige madplan. Yin og yang. Det er forresten derfor, det er vigtigt at sammensætte madholdene ordentligt. Tilfældige madhold laver tilfældig mad. Overblik og planlægning giver vekselvirkning og kvalitet.

Der har været mange mindeværdige fællesspisninger. En gang kom Ulrik Hauger hjem fra kursusvirksomhed på Færøerne med en kasse færøske specialiteter til et ta' selv - bord. Der var torskeøjne i gele, syltede søpapegøjer, råmarinerede hvalbøffer og det, der var værre, og fælleshuset lugtede af lufttørret torsk i en uge. Den dag havde Bente Haack hyret to arbejdsmænd til at anlægge terrasse, og da de havde fjernet halvanden kubikmeter jord fra hendes forhave med skovl og trillebør, kunne hun ikke være andet bekendt end at invitere dem på middag i fælleshuset. Man må sige til deres ros, at de kunne tage fra. Fem gange var de oppe og lade sig nøde, så alt i alt var Ulriks færøske middag en succes.

Da Svend fløj transatlantisk, vankede der ofte eksotiske retter på hans maddage. En fredag havde han inviteret på mexicansk mad med råvarer, han havde hjembragt derovre fra. Der var tacos og chili og hele svineriet, og i dagens anledning skulle vi have velkomstdrinks: iskolde margeritas med saltrand, som det hører sig til. I stedet for forret skulle vi også lige smage et par tequilas, så før vi overhovedet var nået til de varme enchilladas, havde taget løftet sig første gang. Nu er Svend blevet forfremmet til luftkaptajn og flyver heldigvis kun på Sverige.

Langsom mad er et begreb, som italienerne (hvem ellers) har lanceret i et forsøg på at bekæmpe den moderne tendens til laboratorie- og fabriksfremstillet mad. De betragter mad og vin som værdifulde grundelementer i selve den italienske kultur og ønsker at slå et slag for friske råvarer, enkel og velsmagende mad. Jeg håber og tror, at vi i det stykke også er lidt italienske her på Ravnshøj. At vi i et årti har begejstret og udfordret hinanden omkring det daglige måltid er da *miracolos*! Det gør det til et privilegium at sidde med ved bordet.

Tak for mad. Af Carsten Aagaard

Ravnshøjs haver

"Der var saa deiligt ude paa Landet; det var Sommer! Kornet stod guult, Havren grøn, Høet var reist i stakke nede i de grønne Enge og der gik Storken paa sine lange røde Been og snakkede ægyptisk, for det Sprog havde han lært af sin Moder."³

Bofælleskabet Ravnshøj er selvfølgelig ikke en H.C.-Andersensk idyl; men her er dejligt herude på landet. Her er rigt på farver, fugle og frugter. En stork har vi ikke, men dog en hane, - som taler dansk med italiensk accent, tror vi. Ravnshøj er omgivet af vold og hegn. Vold mod nord, og hegn mod øst, syd og vest. Mod syd endda to hegn, som omkranser vore 4 nye jorder: "parken", "urtehaven", "komposten" og "hønsegården".

³ H.C.Andersen i indledningen til "Den grimme Ælling"

⁴ Små 2000 m² købt af Jelling Kommune ved udstykning af Fårupled.

Inden for nordvolden og vore ældste hegn ligger vore bygninger: Carporte, cykelskure og værksted mod nord. Fælleshus og 14 boliger i midten omkransende indergården og selv omgivet af haver ud mod øst, syd og vest.

Med "allemandsretten" indlevet som uskreven regel kan vi som bofæller færdes frit ad vore stier og rundt om Ravnshøj ad græstæpper langs vore hegn. Her kan vi opleve med alle sanser de hyggelige "private" miljøer ved vore huse. Ud for de enkelte huse mod indergårdens bilfri stier og mod hegn til havesiden sætter folk deres personlige præg på floraen. For ti år siden planlagt mere ens, men nu anlagt mere individuelt. Positivt. Når det enkelte hus er ansvarlig for pasningen, må det sætte sit præg.

Til det fælles hører torvet med runddelen, i hvis midte ligger seks - syv store kampesten fundet på Ravnshøj i anlægsfasen. Møjsommeligt kørt til midten på sækkevogn. - Og runddelens seks kirsebærtræer, som ikke lider af vokseværk. Overlever de? De bliver gødet og vandet. Beskåret og udskiftet! Slipper tålmodet op en dag?

Men stenene bliver på "stedet" til glæde for ikke mindst børnene og som fikspunkt for vort årlige juletræ.

Nyt kommer til og udvikler sig smukt, - vor terrasse foran fælleshuset med løvdækket stakit, terrassetræ, krukker og blomsterbede. Det passer ikke sig selv. Dejligt, at bofæller gør det.

Havesidens frugttræer med enkeltstående blommetræer mod øst og syd giver sine år blommer; men kæmper som kirsebærtræerne for overlevelse. Skulle de

beskæres?

Æblehaven, hassel- og mirabellehegn mod vest blev pyntelig efter kraftige beskæringer og giver frugt, - mest til smagsprøver i fælleshuset.

Vore solbær og hindbær og til tider stikkelsbær giver til mere end smagsprøver. Dejligt frysetøj til madderne en arbejdslørdag eller som bærcoulis til desserten fredag aften.

Urtehaven mod øst og mod vest har dette år fået sin egen ⁵ maginotlinje, som skal værne mod de spanske "dræbersnegle". Indtil videre har den været!! Men hvor længe?

⁵ Fransk befæstningsværk på grænsen mod Tyskland fra Nice-alperne til Belgien. Det blev omgået af tyskerne ved overfaldet på Frankrig i 1940.

Forårsbeskæring i frugtplantage.

Forårsklargøring.

Vi har god skik på urtehaven. Den gødes med mæg. Urtesagerne vokser sig fine. Uønskede vækster ligeledes. Vort lille haveudvalg planlægger og arbejder efter bedste vilje og evne, så langt kræfter og tid rækker. - Så køkkenhold: Hent kartofler, gulerødder, pastinakker, persillerødder, løg, porrer, rødbeder, persille, purløg og krydderurter og glæd os med egne økologiske havesager.

Ravnshøjs haver og "park" er et fint varieret miljø og har store rekreative værdier. I det daglige er vi måske ikke altid bevidste om det? Erkendelsen og glæden opleves måske stærkest, når vi kommer hjem andre steder fra, - når vi har været ude.

Det kan være sejt at få passet vore fællesområder. Det kan knibe med tiden, og livet er også andet end haver og Ravnshøj; men jeg håber, at der fortsat vil være høj privat og fælles prioritet om denne side af Ravnshøj.

af Anders Kristensen

Den først kompost - Ormene skulle flyttes!

Demo af endnu en ny og flot plæneklipper.